

## **Wymagania edukacyjne z przyrody dla uczniów klasy IV Szkoły Podstawowej Specjalnej**

### **Ocena dopuszczająca (2)**

*Uczeń z pomocą nauczyciela lub na konkretnych, bliskich mu przykładach wykonuje najprostsze zadania.*

- **Spotkanie z przyrodą / Teren.** Wskazuje na obrazku podstawowe przyrządy przyrodnicze (np. lupę, termometr). Z pomocą nauczyciela odczytuje temperaturę z termometru ściennego. Wskazuje kierunek, w którym znajduje się słońce.
- **Materia wokół nas.** Rozróżnia lód (ciało stałe) i wodę (ciecz). Wie, że woda służy do picia i mycia, a powietrze jest potrzebne do oddychania.
- **Świat organizmów.** Odróżnia roślinę od zwierzęcia. Wskazuje podstawowe części rośliny (korzeń, łodyga, liść, kwiat) na żywym okazie lub modelu. Wymienia 2-3 znane zwierzęta mieszkające w lesie.
- **Zjawiska fizyczne.** Wie, że magnes przyciąga metalowe przedmioty (np. spinacze). Rozpoznaje dźwięki ciche i głośne.
- **Człowiek i zdrowie.** Wskazuje podstawowe części ciała na sobie lub manekinie. Wie, że przed jedzeniem należy myć ręce. Zna numer alarmowy 112.

### **Ocena dostateczna (3)**

*Uczeń samodzielnie wykonuje proste zadania o charakterze odtwórczym, wymagające prostych skojarzeń.*

- **Spotkanie z przyrodą / Teren.** Nazywa i samodzielnie wybiera przyrząd potrzebny do danej czynności (np. lupa do oglądania owada). Wskazuje na kompasie lub róży wiatrów cztery główne kierunki (N, S, E, W).
- **Materia wokół nas.** Wymienia trzy stany skupienia wody. Potrafi podać przykłady ciał stałych i cieczy ze swojego otoczenia.
- **Świat organizmów.** Łączy poznane zwierzęta z miejscem ich życia, Układa prosty, 3-elementowy łańcuch pokarmowy z przygotowanych obrazków.
- **Zjawiska fizyczne.** Rozróżnia źródła światła naturalne i sztuczne. Pokazuje działanie magnesu.
- **Człowiek i zdrowie.** Wymienia zmysły człowieka (wzrok, słuch, węch, smak, dotyk) i przyporządkowuje im odpowiednie narządy. Podaje przykłady zdrowych nawyków (np. jedzenie warzyw, aktywność fizyczna).

### **Ocena dobra (4)**

*Uczeń samodzielnie stosuje wiedzę w typowych sytuacjach, wykazuje się dobrym rozumieniem powiązań przyczynowo-skutkowych.*

- **Spotkanie z przyrodą / Teren.** Orientuje plan lekcji lub prostą mapę okolicy. Wyznacza kierunki świata w terenie za pomocą kompasu. Odróżnia składniki przyrodyżywionej od nieożywionej.
- **Materia wokół nas.** Opisuje prosty eksperyment z wodą (np. co dzieje się podczas podgrzewania). Wie, z jakich głównych gazów składa się powietrze (tlen, azot).
- **Świat organizmów.** Grupuje organizmy na rośliny, zwierzęta i grzyby. Opisuje przystosowania wybranego zwierzęcia do przetrwania zimy (np. sen zimowy, odloty ptaków).
- **Zjawiska fizyczne.** Wyjaśnia na prostym przykładzie, jak powstaje cień. Wie, czym jest hałas i dlaczego jest szkodliwy.

- **Człowiek i zdrowie.** Grupuje produkty spożywcze na zdrowe i niezdrowe. Potrafi zademonstrować lub opisać podstawowe kroki udzielania pierwszej pomocy (np. wezwanie pomocy, założenie plastra).

### **Ocena bardzo dobra (5)**

*Uczeń w pełni opanował zakres materiału dostosowany do jego możliwości, sprawnie łączy wiedzę z różnych działów i wyciąga wnioski.*

- Uczeń bezbłędnie wykonuje zadania przewidziane na ocenę dobrą, wykazując się dużą samodzielnością.
- Potrafi samodzielnie zaplanować i z pomocą nauczyciela przeprowadzić proste doświadczenie z podręcznika, a następnie ustnie lub rysunkowo przedstawić poprawny wniosek.
- Wykazuje się wysokim poziomem zaangażowania, chętnie podejmuje dodatkowe działania (np. przygotowanie prostego zielnika, makiety lasu).

### **Ocena celująca (6)**

*Uczeń z pasją i bardzo dużym zaangażowaniem realizuje dostosowany program, wykazuje samodzielną inicjatywę lub potrafi wykorzystać swoje szczególne zainteresowania (często spotykane u osób z autyzmem jako tzw. fiksacje lub głębokie hobby).*

- **Spotkanie z przyrodą / Teren:** samodzielnie lub z minimalną wskazówką planuje i wykonuje prosty eksperyment (np. hodowlę kryształków soli lub rzeźuchy), codziennie notując lub rysując zmiany..
- **Materia wokół nas:** przygotowuje dodatkową pracę (np. prosty plakat, makietę lub prezentację z pomocą rodzica) na temat ochrony wody lub powietrza przed zanieczyszczeniami.
- **Świat organizmów:** wykazuje się wiedzą wykraczającą poza podręcznik w wybranym, ulubionym obszarze (np. zna niezwykle ciekawostki o konkretnym gatunku zwierząt, zbiera i bezbłędnie rozpoznaje liście drzew z najbliższej okolicy), potrafi ułożyć i wyjaśnić bardziej złożony łańcuch pokarmowy.
- **Zjawiska fizyczne:** konstruuje z pomocą nauczyciela lub rodzica prosty przyrząd (np. własny kompas z igły i magnesu lub telefon z kubków i sznurka) i demonstruje jego działanie klasie.
- **Człowiek i zdrowie:** zna i promuje zasady zdrowego stylu życia w klasie, potrafi bezbłędnie odegrać scenkę wezwania pomocy przez telefon alarmowy, zachowując spokój i podając wszystkie kluczowe informacje.
- **Postawa i zaangażowanie:** uczeń regularnie wykonuje zadania dodatkowe (np. dla chętnych z zeszytu ćwiczeń), bierze aktywny udział w lekcjach (na miarę swoich możliwości komunikacyjnych), a jego wkład pracy w wykonanie projektów przyrodniczych jest wzorowy.